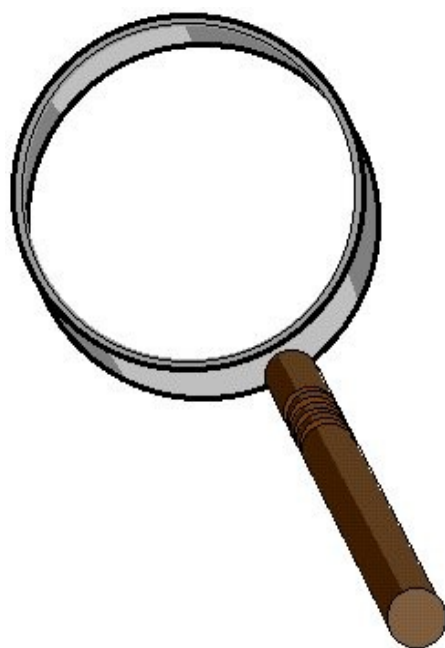

OBJEVITELÉ ANEB HOKUSY POKUSY

celoroční celoškolní tematický projekt

školní rok: 2010/2011

Mateřská škola,

Základní škola a Dětský domov,
Ivančice, Široká 42

CITÁT: Nesmyslná bádání jsou příbuzná s netušenými objevy.

OBJEVIELÉ aneb HOKUSY POKUSY jsou celoroční celoškolsní tematický projekt školského zařízení MŠ, ZŠ a Dětský domov, Ivančice, Široká 42.

OBJEVITELÉ svou koncepcí navazují na předchozí celoškolsní celoroční tematické projekty

CIRKUS	2003/2004
OBČÁNEK	2004/2005
INDIÁNI	2005/2006
KOUZELNÍCI	2006/2007
CESTOVATELÉ	2007/2008
ZAHRADNÍCI	2008/2009
POHÁDKY	2009/2010

a čerpají ze zkušeností získaných z jejich realizace.

Celoroční celoškolsní tematické projekty vytvářejí společnou zážitkovou základnu pro všechny části školského zařízení

mateřskou školu
základní školu
základní školu praktickou
základní školu speciální
dětský domov
internát

a tím navazují atmosféru vzájemné spolupráce.

Obecné cíle celoročních celoškolsních tematických projektů jsou:

- vytvořit základní dovednosti dobré komunikace a spolupráce
- nabízenými činnostmi působit jako primární prevence rizikových projevů chování
- vytvořit námětový základ pro hravé pojetí veškeré činnosti
- vytvořit podmínky pro dlouhodobou cílenou práci žáků

- poskytnout zajímavé náměty na činnosti, které pomáhají utvářet pozitivní vztah k životnímu prostředí
- vytvořit příležitosti pro poznání multikulturality jako prostředku vzájemného obohacování

Obsah každého celoročního projektu řeší situace vybrané z průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova

- poznávání lidí – vzájemné poznávání ve skupině, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem
- mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc
- spolupráce a kompetice (soupeření) - rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci, pro etické zvládnání situací soutěže

Environmentální výchova

- vztah člověka k prostředí – příroda a škola

Multikulturní výchova

- multikulturalita - multikulturalita současného světa, multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování

Etická výchova

- osvojování sociálních dovedností na základě zážitkové metody

OBJEVITELÉ aneb HOKUSY POKUSY podporují rozvoj klíčových kompetencí žáků, a to především

- samostatné pozorování a experimentování, porovnávání získaných výsledků, kritické posuzování a vyvozování závěrů pro využití v budoucnosti (KOMPETENCE K UČENÍ)

- vnímání problémových situací ve škole i mimo ni, rozpoznání a pochopení problému, přemýšlení o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problému (KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ)
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů a jiných informačních prostředků a využívá je ke svému rozvoji (KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ)
- účinně spolupracuje ve skupině (KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ)
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne podle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích (KOMPETENCE OBČANSKÉ)
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla (KOMPETENCE PRACOVNÍ)

OBJEVITELÉ významně podporují osobnostní a sociální výchovu s cílem konkretizovat a oživit realizaci tohoto průřezového tématu ve školních vzdělávacích programech realizovaných ve školském zařízení:

- Hravý svět (ŠVP pro PV)
- Hravá škola (ŠVP pro ZV)
- Hravější škola (ŠVP pro ZV – LMP)
- Nejhravější škola (ŠVP pro ZŠS)
- Hravý domov (program pro dětský domov)
- Hravé odpoledne (ŠVP pro internát).

Z výše uvedeného vyplývá, že se letos chceme zaměřit na samostatné objevování poznatků a samostatné získávání dovedností prostřednictvím vlastních experimentů či expedic s preferencí praktického využití.

Školní rok 2010/2011 zahájíme dvoudenní ochutnávkou Objevitelů v rámci každoročního Školního těšení:

1. den – celoškolní polodenní výlet motivovaný „dobytím Ketkovského hradu“. **Třídní expedice dobývají zříceninu Ketkováku z různých stran** (z Oslavan, Ketkovic, Nové Vsi, Kralic, Mohelna) se závěrečným společným táborákem a hrami na louce u Oslavy. Výlet bude motivovat k poznání přírodní zajímavosti – údolí řeky Oslavy, potoka Chvojince a historické zajímavosti – zříceniny Ketkováku.

Cílem bude navodit přátelské vztahy ve skupině dětí, nastavit zásadní pravidla chování, navodit zájem o přírodu a historii údolí Oslavy.

Výstupy: fotogalerie, komentovaná velkoformátová mapa (umístíme ve vstupní boční chodbě školy – u šaten), zápisy do deníků, zprávy o expedici do Slucháčku, ilustrační obrázky

2. den – celoškolní hravý den ve školní zahradě - **Objevují sám sebe** – na stanovištích se děti postupně vyfotí, namalují autoportrét, udělají otisk ruky a nohy, změří, zváží, zjistí, kolik hodí, skočí, předkloní se, udělají shybů, vydrží ve visu .....

Cílem bude založit si vlastní portfolio na rok 2010/2011.

Výstupy: fotogalerie, založené portfolio každého žáka, stěna otisků na chodbě u sklepa, připravená sportoviště na hod a skok

Projekt OBJEVITELÉ aneb HOKUSY POKUSY je rozdělen do čtyř bloků, které na sebe navazují a prolínají se:

- **Objevujeme přírodu** (objevujeme přírodní rezervace a významné přírodní útvary v okolí, objevujeme živočichy a rostliny na naší školní zahradě)
- **Objevujeme sami sebe** (zjišťujeme kolik měříme, vážíme, co dokážeme, co umíme, jak se chováme, co si myslíme, co člověk dokáže)
- **Objevujeme techniku** (jak fungují věci, které běžně používáme)
- **Objevujeme svět** (vyrážíme na výpravy na doposud neznámá místa, putujeme po mapě, pěstujeme cizokrajné rostliny, vaříme cizokrajnou kuchyni)

V rámci projektu proběhnou tři tradiční speciální týdny se snahou co nejvíce v programu využít objevné motivy:

- Školní dvoudenní těšení – ochutnávka Objevitelů

- Vánoční těšení
- Prázdninové těšení

Výzdoba školy:

V duchu objevů přírodovědných, zeměpisných, historických, technických - nástěnky na chodbách školy se zajímavostmi z přírodopisu, vlastivědy, historie a techniky.

Během školního roku uspořádáme v prostorách školy **4 výstavy**:

- Zajímavé exponáty z naší přírodovědné sbírky
- Autoportréty (jak se vidíme v zrcadle)
- Staré a nové domácí spotřebiče a školní pomůcky
- Suvenýry z cest

Pravidelné činnosti:

- Návštěvy knihovny v Ivančicích
- Exkurze
- Výlety
- Projektové celoškolní dny – jednou za čtvrt roku

Doporučené a využitelné www stránky:

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/charakteristika-doplnujiciho-vzdelavacih-oboru-eticka> - charakteristika etické výchovy – přečtěte si

http://kdf.mff.cuni.cz/veletrh/sbornik/Veletrh_05/05_08_Drozd.html - fyzikální pokusy (některé velmi jednoduché)

<http://www.4zskladno.cz/main.php?lng=cz&smid1=780&vism=75> – fyzikální a chemické jednoduché pokusy i s fotogalerií z projektového dne

<http://adykacer.blog.cz/0901/nase-telo-a-cisla> - blog nadaného dítěte, zpracovává různé zajímavé údaje

<http://www.kmd-trinec.cz/index.php?cat=cinnost> – další nápady na pokusy

<http://chemickepokusy.info/uvod/> - konečně chemické pokusy – nejen sloní zubní pasta by se mohla vyzkoušet

Projekt **OBJEVITELÉ aneb HOKUSY POKUSY** byl připraven na základě nápadů pedagogů z metodického sdružení konaného dne 30. dubna 2010 a následných konzultací. Projekt **Objevitelé** využije zkušenosti získané v minulých školních projektech.

OBJEVITELÉ aneb HOKUSY POKUSY

2010/2011

Konkrétní cíle:

- ❖ **Zprostředkovat** skupině dětí a žáků s těžkým zdravotním postižením (především komunikačním) **přímá objevná setkání se skutečným životem** (tzn. učit se co nejvíce v terénu přírodním i sociálním)
- ❖ Umožnit všem dětem **stavět maximum vědomostí a dovedností na skutečných zážitcích a prožitcích**
- ❖ Zajistit, **aby každé dítě dobře poznalo samo sebe** – dozvědělo se o sobě co nejvíce faktů, zaznamenalo si je a po nějaké době porovnálo – sledovalo svůj vývoj, zavést **žakovská portfolia**
- ❖ **Vést žáky k prosociálnímu způsobu chování**, tj. schopnosti učinit něco dobrého pro druhého bez očekávání vnější odměny nebo protislužby (etická výchova)
- ❖ Prostřednictvím společných objevných činností **posilovat** u všech dětí a žáků **dovednost účinně komunikovat a budovat vzájemné zdravé vztahy mezi dětmi**
- ❖ **Probudit touhu „přijít věcem na kloub“** - na vybraných běžně používaných předmětech pochopit princip fungování – naučit se je demontovat a opět funkčně smontovat
- ❖ Vytvořit příležitosti pro společné objevné výpravy dětí, pedagogů i jejich rodičů - **budovat vzájemné zdravé vztahy mezi dětmi, pedagogy a rodiči**
- ❖ Navázat na předchozí projekty a **přenést i „objevné a pokusné“ vyučování v maximální možné míře do**

zahrady, během školního roku užívat a více zabydlet zřízená vyučovací místa

- ❖ **Pokračovat v popisování zahrady** (opatřování přírodnin na zahradě vhodnými popisky)

Speciální úkoly:

Třídní celoroční objevné projekty – třídní učitelé společně s žáky během celého roku pozorují a zaznamenávají určitý vybraný jev, pozorování zpracovávají a na konci školního roku je „vydají“ a „odprezentují“ na závěrečné celoškolské akci.

Každý žák školy se během školního roku vybaví Krabičkou poslední záchrany – KPZ a na školních expedicích ji bude využívat
- A co je to vlastně "KáPéZetka"? To je krabička různých předmětů, které se můžou hodit ať už v přírodě či doma. Měla by to být co nejmenší plechová nebo plastová krabička, která nepropustí vodu.

Měla by obsahovat:

- svíčku, pár zápalek a škrtačko
- březovou kůru
- kousek papíru a tužku
- kousek křídly (značení cesty)
- jehla a nitě (min. černá a bílá)
- špendlíky zavírací a obyčejné + knoflíky
- 2 polštářkové náplasti
- 2-3 různě velké hřebíky
- kus slabého drátu a provázku
- gumičku
- 20Kč

- lísteček s tísňovými telefonními čísly přilepený na vnitřní straně víčka (menším dětem též jméno a vlastní adresu + telefonní čísla na rodiče)

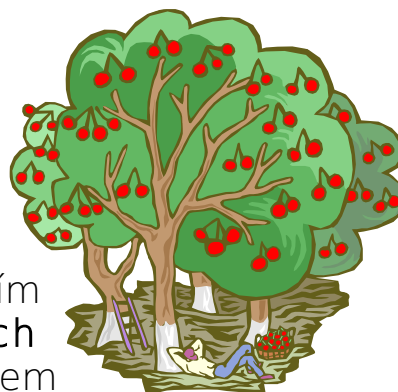
Podílení se na popisu zahrady (pokračování snahy odučit ve školní zahradě efektivně a zajímavě co nejvyšší počet hodin) – tzn. určení názvu bylin, stromů, keřů rostoucích na zahradě či jiných objektů a vytvořením a umístěním odolného popisku přímo do zahrady.

Podílení se na tvorbě školního žákovského časopisu Slucháček – předávání článků o objevných expedicích, výletech, o vlastních pokusech a jejich výsledcích

Objevujeme přírodu *PODZIM*

Cíle:

- Probudit zájem o projekt OBJEVITELÉ – **motivovat** výzdobou školy a seznámením s plánem činností **ve všech předmětech** během nadcházejícího školního roku (akce, výlety, exkurze, pozorování, výroba něčeho) – **Co všechno budeme objevovat?**
- Prožít a užít si dvoudenní ochutnávku Objevitelů v rámci Školního těšení 2010/2011
- Nastavit si pravidla chování pro nový školní rok – vytvořit vlastní řád
- Připravit třídní objevný plán (nejen v českém jazyce – i v dalších předmětech) – umožnit dětem vybrat si „objevy“, kterými se budeme v průběhu roku více zabývat, společně naplánovat exkurze, výlety
- Objevit na naší školní zahradě něco nového popřípadě tam něco nového založit a dále pozorovat
- Objevit „ pro nás“ nový živočišný a rostlinný druh a prezentovat jej ostatním ve škole

žáky

Matematika:

1. Při praktických činnostech se seznámit s vybranými jednotkami hmotnosti - vážit kameny, jablka, jednotkami délky - při turistice
2. Umístit na zahradu různé objekty se stanovenou a popsanou hmotností - pytel s pískem, kamenná kostka....

Možné činnosti:

- „Lovy“ a pozorování bezobratlých živočichů na naší školní zahradě
- Založení herbáře rostlin z naší školní zahrady
- Založení sbírky sušených plodů z naší školní zahrady
- Sběr kaštanů pro zvířátka na zimu
- Sběr a sušení šípků na zimní čaj
- Založení sbírky tvarů listů z naší školní zahrady
- Odhalit taje kompostování
- Zavařování ovoce - povedené i nepovedené - objasnit princip
- Prozkoumání půdy na naší školní zahradě - odkrytí řezu půdou
- Pozorování změn počasí na podzim
- Návštěva brněnské hvězdárny
- Návštěva muzea v Budišově - expozice vycpaných živočichů
- Návštěva Botanické zahrady v Brně
- Expedice do přírodních rezervací v údolí řek Jihlavy, Oslavy, Rokytné, Bobravy

Celoškolní akce:

- *Dvoudenní ochutnávka Objevitelů*
- **Výstava zajímavých exponátů** z našeho přírodovědného kabinetu - ve Dvoraně
- **Výlet do brněnské ZOO** nebo do střediska ekologické výchovy na vhodný výukový program
- **Projektový den: Zahradobraní** - malování či modelování ovoce a zeleniny, sklizeň ovoce a zeleniny, zavařování ovoce, výroba moštu a pečení štrúdlu, krájení a nakládání zelí, vyměřování vzdáleností, ploch
- **Společný výlet pedagogů, rodičů a dětí do zoologické zahrady v Praze - 28. září 2010**

- **Putování za světýlky:** večerní akce na zahradě pro nebojsy po neznámých koutech naší zahrady

Objevujeme sami sebe

ZIMA

Cíle:

- Poznat sami sebe –
  1. vědět své osobní údaje (jméno, adresu, datum narození ...)
  2. změřit si vše co jde, zvážit se, dle možností zjistit i objem – údaje si zpracovat
  3. vyfotit se, namalovat se – obrázky zpracovat jako dárky rodičům pod stromeček
  4. vyzkoušet si, co všechno umím – fyzicky i psychicky (testy fyzické i psychologické)
- Nežít jenom sami pro sebe – udělat něco pro druhé (upéct vánoční cukroví, vyrobit dárečky, předat dárky bližním)
- Naučit se poskytovat 1. pomoc

Matematika:

1. Při praktických činnostech (měření a vážení) se seznámit s vybranými jednotkami délky, objemu a hmotnosti, při pečení s jednotkami hmotnosti a objemu

Možné činnosti:

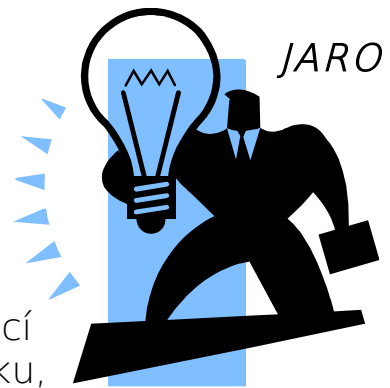
- Osobní měření, vážení a jiné zjišťování
- Tvorba autoportrétu – malování, fotografování
- Odlévání vlastní stopy, otisku ruky
- Zábavné testování s paní psycholožkou
- Příprava na módní přehlídku – exkurze do obchodu s módou, převlékání, výroba originálního módního doplňku
- Návštěva u kosmetičky, u kadeřnice
- Návštěva opravdové obrazové galerie v Brně
- Pečení vánočního cukroví
- Výroba drobných vánočních dárků pro své blízké
- Řešení slovních úloh vycházejících z pečení cukroví

Celoškolní akce:

- **Módní přehlídka** – celoškolní komentovaná přehlídka vlastních modelů – modelové si připraví povídání o tom, co mají na sobě

- **Výstava obrazů spojená s vernisáží** – přehlídka autoportrétů – v přízemní chodbě
- **Společná návštěva baletu *Louskáček*** v Janáčkově divadle v Brně – v pondělí 6. prosince 2010 od 18.00
- **Beseda se záchranáři** – teorie a praxe 1. pomoci
- **Návštěva u hasičů**
- **Projektový den: *Vánoční olympiáda*** – prověření vlastních dovedností – součást *Vánočního těšení*
- **Živý Betlém** – třídní vystoupení v našem Betlémě - motivace objevnými cestami - *přijeli jsme za Ježíškem z dalekých krajů*
- **Společný jednodenní výlet dětí, rodičů a pedagogů** do hor – *na běžky, sjezdovky, sáňky*

Objevujeme techniku

Cíle:

- Zkoumat obyčejné předměty a zjistit, jak fungují
- Naučit se jednoduchou domácí technickou činnost (složení mlýnku, mixéru, odšťavovače, výměna baterií, výměna sáčku ve vysavači apod.)
- Získat vědomosti o vynálezcích a jejich vynálezech
- Něco technického sami s použitím nářadí vyrobit!

Matematika:

1. Při montážních a demontážních činnostech brousit vlastní logické myšlení

Možné činnosti:

- Výroba **něčeho** (budky pro ptáčky, vodní mlýnky, model 1 metru krychlového, lanovky .....)
- Nákup ve velkém hobby marketu
- Vlastní jednoduché fyzikální a chemické pokusy – viz. internetové odkazy (např. víte kolikrát lze přehnout papír a jak závisí počet přehybů s velikostí papíru?)
- Exkurze ve strojírenské dílně, u truhláře, v autoopravně, v pneuservisu .....
- **Práce s návody na domácí spotřebiče**
- Sledování filmového cyklu *Byl jednou jeden vynálezce* -promítání ve Dvoraně
- Získávání a zpracovávání informací o vynálezcích a vynálezech
- Vycházka k ivančickému železničnímu mostu, pozorování památky, zjišťování dalších informací
- Malování, kreslení technických objektů
- Exkurze do elektrárenského muzea v Oslavanech

Celoškolní akce:

- **Výstava staré a nové** – porovnání staré a nové techniky v domácnosti – výstava spotřebičů z domácích i školních zdrojů – ve Dvoraně

- Návštěva Technického muzea v Brně
- Návštěva informačního centra JEDU
- Společný výlet dětí, rodičů a pedagogů do Muzea kuriozit v Pelhřimově
- **Projektový den:** *Hokusy pokusy* – každý pedagog si připraví pokus, žáci „obíhají“ a pokusy si zkoušejí, součástí je i vysvětlení principu, fotodokumentace, zapsání postupu
- **Projektový den:** *Technoolympiáda* – soutěž skupinek na stanovištích v poznávání technických objektů (název + účel), ve znalostech vynálezců a jejich vynálezů, v dovednostech něco složit, rozložit, vyrobit

Objevujeme svět LÉTO

Cíle:

- Důkladně se připravit na závěrečný školní výlet *na místo, kde nikdo ze doposud nebyl*
- Prozkoumat nám neznámá místa v okolí Ivančic
- Objevit pramen nějakého toku
- Dobýt vrchol nějaké hory
- Zpracovat a zveřejnit zprávy o svých objevných expedicích
- Připravit objevné vystoupení na „Zahradní slavnost“

Matematika:

1. Při praktických činnostech – zejména turistice či práci s mapou pracovat s vybranými jednotkami délky.

Možné činnosti:

- Expedice (příprava, realizace) do okolí Ivančic na „nová“ místa
- Praktické činnosti s mapou, buzolou
- Cestování nad mapou – kde kdo byl, kam by se rád podíval
- Sledování a čtení cestopisů, tvorba vlastního cestopisu
- Tvorba vlastní mapy
- Expedice na horu, k prameni
- Důkladná příprava na závěrečný třídní výlet
- Třídní výlet

Celoškolní akce:

- **Výstava suvenýrů z cest** – výstava objektů a fotografií, které si vozíme z dovolené nebo které jsou v naší zeměpisné sbírce – ve Dvoraně
- **Orientační závod** – v nepřehledném terénu ve dvou rovinách obtížnosti (fáborky a azimuty) po kontrolních stanovištích
- **Kolektivní výstup na Mount Everest v den výročí (29. května 1953)** – společné překonání výškového rozdílu 8 848 m na schodech ve škole
- **Společný výlet** dětí, rodičů a pedagogů do termálních lázní

- Společné víkendové vodácké putování dětí, rodičů a pedagogů po řece Vltavě

Hodnocení projektu OBJEVITELÉ

<i>Projekt se bude hodnotit za I. pololetí a na konci II. Pololetí - hodnotí třídní učitelé</i>	
Cíl:	Využívat jako motivaci při vyučování objevy a pokusy
<i>Kritérium</i> :	Počet realizovaných objevů a pokusů (nejen číslo, ale i popis objevu a pokusu)
Cíl:	Pochopit princip fungování něčeho - umět to smontovat, rozmontovat
<i>Kritérium</i> :	Počet a popis
Cíl:	Mít znalosti o sobě
<i>Kritérium</i> :	Vlastní portfolio
Cíl:	Zdravé vztahy mezi dětmi, rodiči a pedagogy
<i>Kritérium</i> :	Počet společných akcí a účast na nich
Cíl:	Vyučovat ve školní zahradě
<i>Kritérium</i> :	Počet odučených hodin ve školní zahradě
Cíl:	Popisovat školní zahradu
<i>Kritérium</i> :	Počet nových popisků či objektů
Cíl:	Prezentovat projekt Objevitelé
<i>Kritérium</i> :	Počet výstav, objektů na výstavách, zpráv ve Slucháčku, v tisku

Vyvrcholení projektu:

Zahradní slavnost – spojená s prezentací našich zajímavých a přínosných objevů